

ԹԱՏԵՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Տեսություն

Թատերական արվեստի առանձնահատկությունը մյուս արվեստների համակարգում: Անձի կենդանի ներկայությունը որպես բեմական արվեստի առանձնահատուկ սկզբունք և թատերական համադրականություն (սինթեզ) ամբողջացյալ: Գործողությունը որպես բեմական ներկայության հոգեբանական արդարացում: Գործողության կենսական ճշմարտությունը և պայմանականությունը: Գործողության թատերայնությունը: Առաջադրվող և ենթադրվող հանգամանքները գործողության մեջ: Խաղային տարերը և խաղը որպես ձևային հիմք թատրոնում:

Թատերական արվեստի ինքնակեցությունը (ավտոնոմիա) գրականությունից դուրս: Գրական հիմք և բեմական հիմք: Խոսքային նյութ և խոսքից դուրս իրականություն: Բեմական գործողության հայտնագործումը որպես թատերական կոնտեքստի ստեղծում: Ռեժիսուրան որպես գործողության կազմակերպում և գործող անձանց փոխհարաբերությունների տեսանելի կարգավորում: Ռեժիսորը որպես ներկայացման հեղինակ: Գրական հիմքի և բեմական գործողության համախոս և հակասական վիճակները: Գրական նյութի օբյեկտիվ բովանդակությունը և բեմադրության սուբյեկտիվ տարրերը: Բեմադրության անկախ արժեքը գրական հիմքի անխախտության պայմաններում:

Կրկեսը որպես թատերական արվեստի տեսակ: Խաղային տարրերը կրկեսում և գործողության թատերայնությունը: Կրկեսը որպես շրջադրված կյանք համաձայն կենտրոնամետ և կենտրոնազանց գծերի: Զարմանալի, դրամատիկականը և անհեթեթը (աբսուրդ) կրկեսի գեղագիտության հիմքում:

Թատրոնը և գրականությունը: Դրամատուրգիան որպես գրական սեռ և բեմական արվեստի նյութ: Դրամատիկական գործողություն (ըստ Արիստոտելի և Հեգելի): Դրամայի բուն առանձնահատկությունը. ներկա պահ, առաջին դեմք և իրականացվող կամք: Պիեսը որպես թատերական համակարգի անդրադարձ (պրոեկցիա): Դրամատուրգիայի հարաբերությունը կյանքի և բեմի հետ: Դրամատուրգիական կերպարներն ըստ բեմական նախատիպերի (բեմական ամպլուաներ և կոնկրետ անձինք): Պիեսի բեմականության հարցը. բեմադրական շարադրանք և

ընթերցվելիք շարադրանք: Դրամատուրգիական տեսակներ և ժանրեր: Դրամատուրգիական պոտենցիալը ոչ դրամատուրգիական երկերում:

Գրական էստրադան որպես մեկ դերասանի թատրոն: Չափածոյի և արձակի էստրադային ընթերցումը որպես թատերական արվեստի տեսակ: Ներքին տարածությունը և գործողության գաղափարը էստրադայում:

Թատրոնի ընդհանուր պատմություն

Դրամայի և թատրոնի ծագման տեսությունները. բուսապաշտական («վեգետատիվ») և արևապաշտական («սոլյար»): Դրամայի ծագման առաջավորասիական և միջագետյան ակունքը և ծիսական նախնական սյուժեմ` շղթայվածի առասպելը Հայաստանում: Դրամայի ծիսային արմատները Հին Հունաստանում. էլևսիդյան միստերիաներ և Դիոնիսիսի պաշտամունք նոխազյան գոհաբերությամբ:

Հին ատտիկյան ողբերգությունը. էսքիլես, Սոֆոկլես, Եվրիպիդես: Հին ատտիկյան կատակերգությունը. Արիստոֆան: Թատերական հնագույն շենքերը Հունաստանում և բեմադրական համակարգը: Նոր ատտիկյան կատակերգությունը. Մենանդրոս: Արիստոտելի «Պոետիկան» որպես դրամայի դասական փորձի տեսական ընդհանրացում: Հելլենիզմը և թատրոնը: Հունական թատրոնի արտագաղթը և մարումը Արևելքում: Հունական թատրոնը Հայաստանում (Արմավիր, Տիգրանակերտ, Արտաշատ): Արտավազդ Բ և Եվրիպիդեսի «Բաքոսուհիներն» Արտաշատում: Ուշ հելլենիզմը (1-ին դ. մ.թ.ա.) և թատերական ժանրերը: Միմոսը որպես թատերական ժանր և դրա տարածումն Ասորիքում:

Թատրոնը Հին Հռոմում. Ժողովրդական կատակերգություն (ատելլանա) և տոներ: Հունական միմոսը Հռոմում և դրա տարածումը Սերմարևելքում: Հռոմեական թատերական ժանրերը. ֆաբուլա պալիատտա, տոգատտա, պրետեքստատա: Հռոմեական կոմեդիոգրաֆները. Պլավտուս, Տերենցիոս: Սյուժետային տիպաբանությունը հռոմեական կոմեդիայում: Դրամայի վերասերումը Հռոմում և Սենեկայի ողբերգությունները հունական թեմաներով: Հռոմեական միմոսը, կրկեսը և գլադիատորական խաղերը: Հռոմեական թատերաշենքերը և նրանց տարածումը մերձարևելյան երկրներում:

Վաղ միջնադարյան աշխարհիկ-հրապարակային թատրոնը. հիստորիոններ, ժոկոկորներ: Եկեղեցի և թատրոն հարաբերությունը. հակաթատրոնական ճառերը

և նրանց բարոյա-փիլիսոփայական իմաստը: Քրիստոնեական պատարագը որպես անտիկ դրամայի մետամորֆոզ: Լիթուրգիական դրաման և արևմտաեվրոպական միստերիալ թատրոնը: Միրակլ, մորալիտե, միստերիա:

Ֆրանսիական ֆարսը և իալական դիմակների թատրոնը (կոմեդիա դելլ'արտե): Իտալական կոմեդիա էրուդիտեն. Լոդովիկո Արիոստո, Պիեթրո Արետինո, Ջորդանո Բրունո, Սաքիավեչի: Թատրոնական շենքերը Իտալիայում և բեմանկարչության սկզբնավորումը: Վերածնության դարաշրջանի թատերական ժանրերը. տրագեդիա, կոմեդիա, պաստուրելա: Օպերայի սկզբնավորումը և Սոտեվերդին: Գերմանական աշխարհիկ կատակերգությունը. Յանն Սաքս:

Անգլիական թատրոնը 15-16-րդ դարերում և Շեքսպիրի նախորդները. Թոմաս Յեյվուդ, Ռոբերտ Գրին, Բեն Ջոնսոն: Լոնդոնյան թատրոնները և դերասանները. Էդուարդ Ալեն, Ռիչյամ Քեմպ, Բըրբեջներ: Շեքսպիրի ողբերգությունները. «Յամլետ», «Լիր արքա», «Մակբեթ», «Օթելլո», «Յուլիոս Կեսար»: Շեքսպիրի կատակերգությունները. «Վեներտիկի վաճառականը», «Տասներկուերորդ գիշեր»: Շեքսպիրի դարաշրջանի թատրոնի բեմադրական համակարգը: Շեքսպիրի ժամանակակից Քրիստոֆեր Սառլոն և նրա «Դոկտոր Ֆաուստի ողբերգությունը»:

Վերածնության դարաշրջանի իսպանական թատրոնը և հիմնական հեղինակները. Կալդերոն, Տիրսո դե Սոլինա, Լոպե դե Վեգա: Իսպանական պանդոկային թատրոնը: Տիրսո դե Սոլինայի «Սևիլիայի անառակը», Լոպե դե Վեգայի պիեսները. «Ոչխարի աղբյուր», «Պարտիզպանի շունը», «Սևիլիայի աստղը» և այլն: Իսպանական հոգևոր դրաման (աուտո): Իսպանական թատրոնի բեմադրակարգը:

17-րդ դարի ֆրանսիական թատրոնը: Կլասիցիստական ողբերգությունը (Կորնեյլ, Ռասին) և կլասիցիզմի պոետիկան (Բուալո): Կլասիցիստական թատրոնի բեմական էթիկան և խաղաոճը: Կլասիցիստ դերասաններ. Անրի Լեկեն, Թերեզա Դյուպարկ, Սարիա Շանմելե: Կլասիցիստական կոմեդիան. Սուլիեր («Տարտյուֆ», «Ժլատը», «Երևակայական հիվանդը», «Սերը բժիշկ է» և այլն): Սուլիերի դարաշրջանի դերասանները և նրանց խաղային ավանդները (Սիշել Բարոն, Պրեվիլ):

Առաջին ստացիոնար թատրոնների հիմնումը Ֆրանսիայում. Բուրգունդյան պանդոկ և «Կոմեդի ֆրանսեզ» (1680թ.): Ֆրանսիական բեմական ակադեմիզմի սկզբնավորումը:

Ֆրանսիական լուսավորական թատրոնը. Վոլտերի թատերագրությունը և Դիդրոյի «Դրամատիկական բանաստեղծության մասին» տրակտատը: Գերմանական լուսավորական թատրոնը. Գոտշեդ և Կարոլինա Նոյբեր: Լեսսինգի դրամաները («Նաթան Իմաստուն», «Եմիլիա Գալտտոի») և «Չամբուրգյան դրամատուրգիա» տրակտատը: Անգլիական լուսավորական թատրոնը. Դևիդ Գարիկ, Սառա Սիդդըսն, Ջոն Զեմբլ: Անգլիական լուսավորական կոմեդիան. Կոնգրիվ, Շերիդան, Ֆիլդինգ: Ֆրանսիական լուսավորական կոմեդիան. Բոմարշեի «Սևիլիայի սափրիչը» և «Ֆիգարոյի ամուսնությունը»: Իտալական լուսավորական կոմեդիան. Կարլո Գոցցի, Կարլո Գոլդոնի: Իտալական լուսավորական ողբերգությունը. Պիետրո Մետաստազիո, Վիտորիո Ալֆիերի:

Ռոմանտիզմը թատրոնում և դրամատուրգիայում: Գյոթեի դրամաները՝ «Էգմոնտ», «Կլավիգո»: Շիլլերի դրամաները. «Ավագակներ», «Խարդավանք և սեր», «Օռլեանի կույսը»: Ֆրանսիական ռոմանտիկական թատրոնը և ռոմանտիզմը դերասանի արվեստում. Մարս, Տալմա, Ռաշել: Անգլիական ռոմանտիկական թատրոնը և Էդմունդ Քինը որպես Շեքսպիրի ռոմանտիկական մեկնաբան: Գերմանական ռոմանտիկական թատրոնը (Շրյոդեր): Ռոմանտիզմի նոր շրջանը ֆրանսիական թատրոնում. Վիկտոր Զյուգոյի դրամաները («Լուկրեցիա Բորջա», «Մարիոն դը Լորն», «Ամջելո», «Ռյուի Բլազ» և այլն): «Կրոմվելի» առաջաբանը որպես ռոմանտիկական դրամայի մանիֆեստ: Ֆրանսիական ռոմանտիկական բեմական դպրոցի կազմավորումը. Պիեռ Բոկաժ, Մարի Դորվալ, Ֆրեդերիկ Լեմեթր, Էլզա Ռաշել: Ռոմանտիզմը իտալական թատրոնում և «կոլորիտային ռեալիզմի» վարպետները. Գուստավո Մոդենա, Ադելաիդա Ռիստորի, Թոմազո Սալվինի, Էռնեստո Ռոսսի:

Ռուս թատրոնի սկզբնավորումը (Վոլկով, Դմիտրիևսկի): Ռուսական կլասիցիստական կոմեդիան. Դ. Ֆոնվիզին, Ա. Գրիբոյեդով: Մոսկվայի Փոքր թատրոնը: Ռուսական ռոմանտիկական դրաման. Ա. Պուշկին, Յու. Լերմոնտով: Ռոմանտիզմը դերասանական արվեստում. Յակովլև, Սեմյոնովա, Մոչալով: Ռուս դերասանական արվեստի պետերբուրգյան դպրոցը, Վ. Կարատիզին, Ա. Մարտինով, Վ. Սամոյլով, Ա. Ասենկովա, Յու. Լինսկայա և այլք: Ռուս ռեալիստական դրամատուրգիան. Ա. Օստրովսկի («Անժիտը», «Ամարոպ» և այլն), Ա. Սուխովո-Կոբիլին («Կրեչինսկու հարսանիքը», «Գործը»): Ռուս դերասանական արվեստի մոսկովյան դպրոցի

սկզբնավորողները. Մ. Շչեպկին, Պ. Սադովսկի, Գ. Ֆեդոտովա, Մ. Երմոլովա: Ն. Գոզլի «Ուկրաինա» և սուր խարակտերային գիծը ռուս դերասանական արվեստում: Արևմտասիրությունը և սլավոնասիրությունը ռուս բեմում: Վ. Բելինսկին թատերական քննադատ:

Անցումը ռոմանտիզմից մելոդրամատիզմ 19-րդ դարակեսի արևմտաեվրոպական բեմում: Ղասական մելոդրաման. Ա. Դյումա, Ֆ. Պիա, Ժ. Բուշար, Թ. Բարրիեր, Վ. Դյուկանժ, Ա. դ'Աննրի, Ֆ. Դյունանուար և այլք: Փարիզի բուլվարային թատրոնները: Է. Սկրիբի և Վ. Սարդուի դրամատուրգիան: Ֆրանցիսկ Սարսեն թատերական քննադատ (գրական արժեքի և բեմականության խնդիրը): Ռոմանտիզմի և դասականության գիծը դերասանական արվեստում. Սառա Բեռնար, Մուսե Սյուլլի: Փարիզի կոմսերվատորիան և բեմական ակադեմիզմը: Կոկլենավազը և նրա տեսական սկզբունքները: Նեոռոմանտիզմը ֆրանսիական դրամատուրգիայում (Էդմոն Ռոստան՝ «Սիրանո դը Բերժերակ», «Ռոմանտիկներ»):

Անգլիական թատրոնը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին և շեքսպիրյան ավանդները. Յենրի Իրվինգ, Էլեն Թերի, Չարլզ Քին, Ռիլյամ Մեքերեյի: Բեռնարո Շոուն դրամատուրգ և թատերական քննադատ: Ռեժիսուրային սկզբնավորումը որպես ինքնուրույն արվեստ (Թոմաս Գրեյն):

Շեքսպիրյան ավանդները գերմանական բեմում. Էռնստ Պոսարտ, Լյուդվիգ Բառնայ, Ալդերբրգ Մատկովսկի, Յոզեֆ Կայնց, Սանդրո Մոիսսի: Ռեժիսուրայի ինքնուրույնացումը գերմանական թատրոնում. Օտտո Բրահմ, Լյուդվիգ Քրոնեզկ, Մաքս Ռայնհարդտ: Մեյնինգենյան թատրոնը ռուս թատերական քննադատության և Ստանիսլավսկու գնահատմամբ:

Նատուրալիզմը ֆրանսիական թատրոնում. Անդրե Անտուանի «Ազատ թատրոնը»: Վերիզմը իտալական թատրոնում. Էրմետե Նովելլի, Ջովաննի Գրասսո: Նատուրալիստ դերասան Էրմետե Ցակկոնին: Իտալական հոգեբանական ռեալիզմի բարձրագույն դրսևորումը. Էլեոնորա Դուզե: Գաբրիել դ' Անունցիոյի նորագույն դրամատուրգիան:

Յոզեֆանական ռեալիզմը և սոցիալական դրաման. Գ. Յաուպտման, Բ. Բյոռնսոն, Յ. Իբսեն: Մելոդրաման և սալոնային դրաման դերասանական նախասիրությունների տեսակետից, և մրցորդային դերերը (Ա. Դյունա-որդի՝ «Քամելիազարդ

կինը», Պ. Զիակոմեստոսի՝ «Ոճրագործի ընտանիքը»): Խաղայցելու (գասարույր) միայնակ ողբերգակներ:

Սիմվոլիզմը դրամատուրգիայում և թատրոնում. Մորիս Մետերլինկ, Ստանիսլավ Պշիբլեզկի: Իբսենի սիմվոլիզմը. «Կառուցանող Սոլմես»: Սիմվոլիզմը ռուս դրամատուրգիայում. Լ. Անդրեև՝ «Մարդու կյանքը»: Սիմվոլիզմը և պատմական թեմատիկան եվրոպական բեմում:

Ռուս թատրոնը 19-20-րդ դարերի սահմանագծում: Հետոստրովսկիական շրջանի դրամատուրգիան (Ա. Յուժին-Սումբատով, Ս. Նայդյոնով, Ն. Պոտեխին, Ի. Շպաժինսկի) և Մոսկվայի Կորչի թատրոնը: Մոսկվայի Գեղարվեստական թատրոնը և Ստանիսլավսկին: Գեղարվեստական թատրոնի վարպետները. Մոսկվին, Կաչալով, Տարխանով, Լեոնիդով, Կնիպպեր-Չեխովա, Յավորսկայա և այլք: Պետերբուրգի Ալեքսանդրինյան թատրոնը: Յուրի Յուրև, Վերա Կոմիսարժևսկայա: Ա. Զեխովի դրամատուրգիան. «Բալենու այգին», «Ճայը», «Իվանով», «Երեք քույր»: Մ. Գորկու դրամատուրգիան. «Հատակում», «Քաղքենիներ», «Արևի զավակները», «Եզոր Բուլըչովը և ուրիշներ»:

Ստանիսլավսկու կիրառական հոգեբանության դասընթացը («սիստեմ») և Գեղարվեստական թատրոնի ստուդիաները: Առաջին ստուդիան և Վախթանգովը: Վախթանգովի ստուդիական բեմադրությունները («Սուրբ Անտոնիոսի հրաշքը», «Արքայադուստր Տուրանդոտ»): Վսեվոլոդ Մեյերխոլդը և՛ պայմանականությունից էքսցենտրիզմ: Վլադիմիր Մայակովսկին և թատրոնը: Գեորգի Յակուլովի բեմանկարչությունը և մեյերխոլդյան գիծը թատրոնում: Դասական ավանդության կրողները բեմում. Յու. Յուրև, Նիկոլայ Ռոսսով: Թաիրովի «Կամերային թատրոնը»:

Արևմտաեվրոպական նորագույն թատրոնը: Շառլ Դյուլլենը և «Ատելիե» թատրոնը Փարիզում: Դյուլլենի աշակերտները. Ժան Լուի Բարրո, Ժան Վիլար, Մարիա Կազարես, Մադլեն Ռենո, Մադլեն Ռոբինսոն: Ժակ Կոպոյի «Հին աղավաճառում» թատրոնը: Ֆիրմեն Ժեմիե, Լուի Ժուվե, Ժորժ Փիթև:

Բերտոլտ Բրեխտը և «Բեռլինի անսամբլը»: Բրեխտի դրամատուրգիան. «Գալիլեյի կյանքը», «Կուրաժ մայրիկն ու իր որդիները», «Արթուրո Ռիի կարիերան», «Կովկասյան կարճ շրջան» և այլն: Ավանդական խաղակերպի վերանայում. «օտարման էֆեկտ»:

Իտալական նորագույն դրաման. Էդուարդո դե Ֆիլիպո, Լուիջի Պիրանդելլո: Ֆրանսիական նորագույն դրաման և անտիդրաման: Անգլիական նորագույն դրաման. Հարոլդ Պինտեր: Ամերիկյան նորագույն դրաման. Արթուր Միլլեր, Էդուարդ Օլբրի: 20-րդ դարի առաջին կեսի ամերիկյան թատերագիտությունը. Ավգուստ Մաիր, Ջոն Գասներ, Էրիկ Բենտլի: Լի Ստրասբերգը Ստանիսլավսկու «սիստեմի» կիրառող: Ստրասբերգի աշակերտները թատրոնից դուրս՝ կինոարվեստում: Դերասանի արվեստի հոգեբանության Գլենն Ուիլսոնի տեսությունը (Ստանիսլավսկուց անկախ): Դերասանի վարպետությունը ըստ Միխայիլ Զեխովի:

Շեքսպիրյան ավանդների նորացումն անգլիական թատրոնում. Ջոն Գիլգուդ, Ռալֆ Ռիչարդսոն, Ռիչարդ Բարտոն, Լոուրենս Օլիվիե, Վիվիեն Լի, Մայքլ Ռեդգրեյվ, Վանեսսա Ռեդգրեյվ: Պիտեր Բրուքը շեքսպիրյան դրամատուրգիայի մեկնաբան և Պոլ Սքոֆիլդը շեքսպիրյան դերերում (Համլետ, Լիր արքա, Թիմոն Աթենացի): Բրուքի «դատարկ տարածությունը» և թատրոնի երեք տեսակները 20-րդ դարում, ըստ Բրուքի:

Նորագույն հոսանքները ֆրանսիական թատրոնում. Ժան-Պոլ Սարտր, Էժեն Յոնեսկո, Սեմուել Բեքետ: Ձևերի որոնում, էքսպերիմենտալ թատրոններ, խաղային պայմանների ու տարածության վերաձևումներ: Փարիզի «Բլրամերձ» էքսպերիմենտալ թատրոնը: Արիան Մնուշկինի «Արևային» թատրոնը: Եժի Գրոտովսկու «Աղքատ թատրոնը»: Ավանդական թատրոնի մայրամուտը և բեմադրական ձևերի նոր որոնումներ:

Ռուս թատրոնը 20-րդ դարի երկրորդ կեսին: Մոսկվայի Վախթանգովի անվան թատրոնը Ռուբեն Սիմոնովի ղեկավարությամբ և նրա վարպետները. Ն. Գրիցենկո, Մ. Ուլյանով, Յուլիա Բորիսովա, Յու. Յակովլև:

Պետերբուրգի Դրամատիկական մեծ թատրոնը Գ. Տովստոնոգովի ղեկավարությամբ և նրա վարպետները. Ի. Սմոկտունովսկի, Ա. Ֆրենդլիխ, Ս. Յուրսկի:

Մոսկվայի «Սովրեմեննիկ» թատրոնը Օ. Եֆրեմովի ղեկավարությամբ: Տագանկայի հրապարակի թատրոնը և Յու. Լյուբիմովի նորագույն ռեժիսուրան:

Ավանդական բեմադրական ձևերի սպառումը: Թատրոնի, որպես հասարակական հաղորդակցման կենտրոնի, դերի նվազումը: Հեռուստատեսությունը որպես հասարակական հաղորդակցման կենտրոն, և թատրոնը թատրոնից դուրս (հեռուստասերիալ):

Հայ թատրոնի պատմություն

Հնագույն դրաման Հայաստանում, նրա տարածաժամանակային պայմանաձևը և առասպելաբանական հիմքը: Հունական թատրոնը Հայաստանում (Արմավիր, Տիգրանակերտ, Արտաշատ):

Թատրոն և եկեղեցի հարաբերությունը միջնադարում: Քրիստոնեական պատարագի դրամատուրգիական հիմքը: Աշխարհիկ-հրապարակային թատրոնը (կրկես) միջնադարում: Հոգևոր դրամայի նախադրյալները: Ուսումնական բեմասացությունն ըստ քերական-մեկնիչների: Դպրոցական դրամաները Լվովում և Վենետիկում (17-18-րդ դարեր): Ժողովրդական խաղերի դրամատիկական գծերը:

Կ.Պոլսի «Արամյան ընկերություն» կրկես-թատրոնը (1846-ից) որպես առաջին պրոֆեսիոնալ թատրոնը Սերժավոր Արևելքում: Թատրոնի կրկեսային բնույթը և դրամատիկական գծերը. պատմական դրամա և թարգմանական մեյդրամա: Թատրոնի շրջագայությունը (Թավրիզ, Թիֆլիս, Երևան):

Հայ պատմա-հայրենասիրական դրամայի սկզբնավորումը Վենետիկի Մխիթարյանների դպրոցական բեմում: Կլասիցիզմը հայ թատերագրության մեջ (Պետրոս Մինասյան): Առաջին աշխարհիկ կատակերգությունները և Գ. Շիրմազանյանի թատերագրական պամֆլետը՝ «Նկարագրություն ինչ-ինչ գործոց...»

Կ.Պոլսի «Արևելյան թատրոնը» (1961-ից), նրա թարգմանական և ինքնուրույն խաղացանկը: Առաջին պրոֆեսիոնալ դերասանները. Արուսյակ Փափազյան, Ստեփան Էքշյան, Մարտիրոս Մնակյան և այլք: Պոլսահայ բեմական ռոմանտիզմը և մեյդրամատիզմը:

Թիֆլիսի «Հայոց թատրոնը» (1863-ից) և առաջին պրոֆեսիոնալ դերասանները. Վաղարշակ Շահխաթունյան, Միհրդատ Ամերիկյան, Ստեփան Մատինյան, Սոփիա Մելիք-Նազարյան, Արտաշես Սուքիասյան, Քեթևան Արամյան: Թատրոնի խաղացանկը. ինքնուրույն և թարգմանական: Միքայել Տեր-Գրիգորյանի, Նիկողայոս Փուղինյանի, Նիկողայոս Աղաթյանի կատակերգությունները: Պատմա-հայրենասիրական դրամաներ (Խ.Գալֆայան, Հ. Կարենյան): Գևորգ Չմշկյանը որպես առաջատար դերասան և բեմադրիչ: Գաբրիել Սուևրուկյանի դրամատուրգիան («Խաթաբալա», «Պեպո», «Քանդած օջախ » և այլն) և արևելահայ դերասանական դպրոցի կազմավորումը. (60-70-ական թվականներ):

Պոլսահայ թատերական կյանքը 70-ական թվականներին: «Արևելյան թատրոնը» Պետրոս Մաղաքյանի գլխավորությամբ և Հակոբ Վարդույանի «Թատրոն Օսմանիեն»: Մելոդրամային խաղացանկը և խաղի ռոմանտիկական ռճը: Մնակյան, Թովմաս Ֆասուլյաճյան, Երանուհի Գարագաշյան: Խաղացանկային բազմազանություն. ռոմանտիկական դրամա, մելոդրամա, պատմա-հայրենասիրական դրամա (Պետրոս Դուրյան):

Թիֆլիսահայ և պոլսահայ դերասանների շփումները և հակասությունները խաղացանկի ու խաղաոճի առումով: Պոլսահայ դերասանները Թիֆլիսում և թատերական քննադատությունը (Գրիգոր Արծրունի, Սպանդար Սպանդարյան): Մարտիրոս Մնակյանը և Պետրոս Ադամյանը որպես առաջատար դերասաններ: Անցումը մելոդրամայից դասական խաղացանկի («Համլետ», «Խելքից պատուհաս», «Արդյունավոր պաշտոն», «Ռեհզոր», «Վենետիկի վաճառականը» և այլն):

Պետրոս Ադամյան. մելոդրամայից՝ դասականություն. Համլետ, Ջացկի, Արբենին («Դիմակահանդես»): Ադամյանը ռուս քննադատության գնահատմամբ: Ադամյանը հայ հասարակական մտքի գնահատմամբ (Շիրվանզադե, Ա. Չոպանյան, Հ. Թումանյան):

80-ական թվականների հայ դերասանական միջավայրը. Գևորգ Չմշկյան, Ամիրան Մանդինյան, Սաթենիկ Չմշկյան, Սկրտիչ Ավայան, Վիրգինիա Գարագաշյան, Մարի Նվարդ:

Հայ գավառական թատրոնը: Թատրոնը Ալեքսանդրապոլում, Երևանում, Շուշիում և այլուր: Գավառական թատրոնի բարոյա-հասարակական նշանակությունը: Էմին Տեր-Գրիգորյանի կենցաղային կատակերգությունները:

90-ական թվականների թատրոնը Թիֆլիսում և Բաքվում: Խաղացանկը՝ ռուսական և արևմտաեվրոպական: Ազնիվ Հրաչյան սալոնային դրամայում («Քամեխազարդ կինը»): Հրաչյան հոգեբանական ռեալիզմի ջատագով: Սիրանույշը կրքերի ռոմանտիկայով և ողբերգական շնչով («Էռլեանի կույսը», «Սեղես»): Գևորգ Պետրոսյանը դերասան և բեմադրիչ: Արդի եվրոպական դրաման Պետրոսյանի բեմադրություններով (Իբսեն՝ «Ժողովրդի թշնամին», 1982թ., Գ. Հաուպտման՝ «Կառապան Հենշել» և այլն): Դերասանական միջավայրը. Գևորգ Տեր-Դավթյան, Դավիթ Թրյանց, Վարդուհի և այլք: Հովհաննես Աբելյանի մուտքը դասական դերերով (Եթելլո, Շտոկման): Շիրվանզադեն թատերական քննադատ: Դասական ռեա-

լիզմի ջատագովումը Շիրվանզադեի հողվածներում: Պետրոսյանը, Աբեյանը և Սիրանույշը Շիրվանզադեի գնահատումներում:

Հակոբ Պարոնյանի «Մեծապատիվ մուրացկանների» բեմականացումը և «Պաղտասար աղբարի» բեմադրությունները (Արամ Վրույր, Դավիթ Թրյանց): Սուևդուկյանական գիծը. Գևորգ Տեր-Դավթյան և Վարդուհի:

Թատրոնը և ազգային հարցը. պատմա-հայրենասիրական դրամաների վերհուշը Գավառում: Շուշիի թատրոնը: Շուշին գաստրոլային կենտրոն: Գևորգ Պետրոսյանը Շուշիում: Էմին Տեր-Գրիգորյանի գործունեությունը Երևանում: Երևանյան դերասաններ՝ Մակար և Աշխեն Տեր-Սարգսյաններ: Կատակերգակ դերասաններ Պողոս Արաքսյանը և Գրիգոր Ավետյանը որպես դասական կատակերգության վարպետներ:

Թատրոնը 4. Պոլսում: Մարտիրոս Մնակյանի «Օսմանյան դրամատիկ թատերախումբը». հայ դերասանները թուրքերեն թարգմանված եվրոպական մելոդրամաներում: Թովմաս Ֆասուլյաճյանի հայերեն ներկայացումները: Սիրանույշի ելույթները: Հայկական ներկայացումների վերջնական արգելքը 1985 թվին: Պոլսահայ դերասանները Թիֆլիսում և Բաքվում. Դավիթ Թրյանց, Վարդիթեր և Մարի Ֆելեկյաններ:

«Հայոց դրամատիկական ընկերության» հիմնումը Թիֆլիսում: Շիրվանզադեի դրամատուրգիան. «Արմենուհի», «Պատվի համար», «Կործանվածը»: Վրթանես Փափազյանի «Ժայռը»: Լևոն Շանթի դրամատուրգիան. «Հին աստվածներ», «Կայսրը»: Ուղենշային բեմադրություններ. Չեխով՝ «ճայը» (1905թ.), Մ. Գորկի՝ «Հատակում» (1908թ.), Շանթ՝ «Հին աստվածներ» (1913թ., բեմադր. Ա. Արմենյան): Նեոռոմանտիզմը հայ թատրոնում. Սաթենիկ Ադամյան, Հովհաննես Ջարիֆյան, Իսահակ Ալիսանյան, Օլգա Մայսուրյան, Աննա Խիթարյան: Աբեյանը ռուսական և ազգային խաղացանկում: Աբեյանը Շիրվանզադեի դրամաներում: Վահրամ Փափազյանի մուտքը (Օթելլո, Քին, Աբեղա, Օհան Գուրգեն):

Հայ պրոֆեսիոնալ ռեժիսուրան. Գևորգ Պետրոսյան, Օվի Սևումյան, Արմեն Արմենյան: Թատերական ստուդիաներ. Վարդան Միրզոյանի երևանյան ստուդիան (1919թ.) և Սուրեն Խաչատրյանի մոսկովյան ստուդիան (1919թ.):

Առաջին պետական թատրոնի բացումը «Պեպո» ներկայացումով, Երևանում, 1922թ. հունվարի 25-ին: Լևոն Քալանթարի և Արշակ Բուրջալյանի ռեժիսուրան:

Երկրորդ պետական թատրոնի բացումը 1928թվին, Լենինականում: Պատանի հանդիսատեսի թատրոնի բացումը 1929թ., Երևանում (ռեժիսոր՝ Տիգրան Շամիրխանյան): Թիֆլիսի և Բաքվի հայկական թատրոնները:

Հայ նորագույն թատրոնի վարպետները. Վաղարշ Վաղարշյան, Ավետ Ավետիսյան, Օլգա Գուլազյան, Համիկ, Արուս Ոսկանյան, Մկրտիչ Ջանան, Համբարձում Խաչանյան, Միքայել Մանվելյան, Հրաչյա Ներսիսյան, Գուրգեն Ջանիբեկյան: Արմեն Գուլակյանի ռեժիսուրան, և թատրոնը ակադեմիական նկարագրով:

Թատրոնի խաղացանկը՝ դասական և արդիական: Գաղափարական տուրքեր, Սոցիալիստական ռեալիզմ և գաղափարամետ քննադատություն:

Վահրամ Փափազյանը մոսկովյան բեմում և Փարիզում (1932թ.): Ֆրանսիական քննադատությունը Փափազյանի մասին: Փափազյանի այցելությունները Երևան և Լենինական (Օթելլո, Համլետ, Դոն ժուան, Կորրադո):

Երկրորդ պետական թատրոնի վարպետները. Լևոն Ջոհրաբյան, Ցոլակ Ամերիկյան, Արմեն Արմենյան, Բաբկեն Գաբրիելյան, Նինա Բոխյան, Արտավազ Փաշայան: Վարդան Աճեմյանը Լենինականի թատրոնում («Հատակում», «Տասներկուերորդ զիշեր», «Կրեչինսկու հարսամիքը», «Արա Գեղեցիկ» և այլն):

Հայ թատրոնի հետպատերազմյան շրջանը (1945-ից) և Արմեն Գուլակյանի բեմադրությունները («Պեպո», «Խաթաբալա», «Կենդանի դիակ», «Դիմակահանդես» և այլն): Գաղափարական հարկադրանքները և թատրոնը: Թատերական քննադատությունը. Սուրեն Հարությունյան, Սարգիս Մելիքսեթյան, Ռուբեն Ջարյան: Արդիական թատերագիրներ. Նաիրի Ջարյան, Ալեքսանդր Արաքսմանյան, Գրիգոր Տեր-Գրիգորյան: Դասական կատակերգության գիծը շարունակող դերասաններ. Թադևոս Սարյան, Գուրգեն Գաբրիելյան: Երաժշտական կոմեդիայի թատրոնը: Հայկ և Իզաբելլա Դանգասներ: Կարապետ Խաչվանքյան:

Սուրեն Քոչարյանի գրական էստրադան որպես մեկ դերասանի թատրոն (Թումանյան, Աբովյան, Սունդուկյան, Չարենց): Քոչարյանի արվեստի առանձնահատկությունը բեմական տեսակետից:

Երևանի թատերական ինստիտուտը (1944-ից) և նրա շրջանավարտները. Մետաքսյան Սիմոնյան, Միեր Մկրտչյան, Խորեն Աբրահամյան, Սոս Սարգսյան: Բեմադրիչներ. Ջավեն Տատինցյան, Գրիգոր Մկրտչյան:

Երևանի դրամատիկական թատրոնը և Հրաչյա Ղափլանյանի բեմադրությունները:

20-րդ դարի երկրորդ կեսի հայ թատերական քննադատությունը. Լևոն Խալաթյան, Սաբիր Ռիզան, Լևոն Հախվերդյան, Լուիզա Սամվելյան, Հենրիկ Հովհաննիսյան:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Հ. Հովհաննիսյան, Թատրոնը միջնադարյան Հայաստանում, 1978
2. Հ. Հովհաննիսյան, Հայ հին դրաման և նրա պայմանաձևերը, 1990
3. Հ. Հովհաննիսյան, Միջնադարյան բեմ, Ե., 2004
4. Հ. Հովհաննիսյան, 19-րդ դարի հայ թատրոնի պատմություն, 2010
5. Վ. Թերզիբաշյան, Հայ դրամատուրգիայի պատմություն, գիրք 1-ին, 1959, գիրք 2-րդ, 1964
6. Գ. Ստեփանյան, Ուրվագիծ արևմտահայ թատրոնի պատմություն, հատոր 1-ին, 1962, հատոր 2-րդ, 1969, հատոր 3-րդ, 1975:
7. Լ. Հախվերդյան, Հայ թատրոնի պատմություն. 1901-1920թթ, 1980
8. «Հայ սովետական թատրոնի պատմություն», (հեղինակներ՝ Բ. Հարությունյան, Խ. Ավագյան, Ս. Ռիզան, Լ. Հախվերդյան, Լ. Խալաթյան), 1967
9. Բ. Հարությունյան, Հայ սովետական թատրոն (1917-1977), 1985
10. Գ. Չմշկյան, Իմ հիշատակարանը, 1953
11. Ս. Հարությունյան, Միհրդատ Ամերիկյան, 1958
12. Ս. Հարությունյան, Գևորգ Չմշկյան, 1959
13. Ռ. Ջարյան, Սիրանույշ, 1956
14. Ռ. Ջարյան, Ադամյան արվեստը, 1960
15. Ռ. Ջարյան, Ադամյան կյանքը, 1961
16. Ռ. Ջարյան, Էջեր հայ թատրոնի պատմությունից, 1990թ.
17. Ս. Սելիքսեթյան, Հովհաննես Աբելյան, 1954
18. Լ. Սամվելյան, Շեքսպիրը և հայ գրական ու թատերական մշակույթը 1974
19. Ալ. Շիրվանզադե, Երկերի ժողովածու, հ. 10-րդ, 1962
20. Դ. Դեմիրճյան, Հուշեր և խոհեր հայ թատրոնի մասին, Երկերի ժողովածու, հ. 6-րդ, 1958:
21. Լ. Քալանթար, Արվեստի մայրուղիներում, 1963
22. Ս. Քոչարյան, Կենդանի խոսքի ոլորտներում, 1969
23. Վ. Փափագյան, Հետադարձ հայացք, գիրք 1-ին, 1956, գիրք 2-րդ, 1957
24. Վ. Փափագյան, Համլետը ինչպես տեսա, 1968
25. Վ. Վաղարշյան, Ընկերներս, բարեկամներս և ես, 1959
26. Օ. Գուլագյան, Հուշեր, 1957
27. Գ. Տանիբեկյան, Իմ աշխարհից, 1977
28. Յու. Յուզովսկի, Դարոն ու կերպարը, 1975
29. Լ. Հախվերդյան, Կլասիկան և մեր օրերը, Վարդան Աճեմյանի արվեստը, 1962
30. Արիստոտել, Պոետիկա, 1955
31. Կոկլեն-ավագ, Դերասանի արվեստը, 1978
32. Դեմի Դիդրո, Պարադոքս դերասանի մասին, 1992

33. Կ. Ստանիսլավսկի, Դերասանի և ռեժիսորի արվեստը, 1981
34. Զ. Զովիաննիյան, Դերասանի արվեստի բնույթը, 2002
35. Յո. Զայզինգա, Homo ludens (Խաղացող մարդը) 2007
36. Դ.-Յ. Լեսսինգ. Գամբուրսկայա Դրամատուրգիա. Մ., 1936
37. Կ.Ս.Տանիսլավսկի. Բաշա ակտերա ռադ սոբոյ. Մ., 1948
38. Կ.Ս.Տանիսլավսկի. Մոյա յիշն Վ Իսկուստե Վ. Մ., 1948
39. Ե.ՎախանգոՎ. Զաբիսկի, ստյաթի, քիսնա Վ. Մ., 1960
40. Մ.ՉեխոՎ, Օբ Իսկուստե ակտերա, Մ., 1999
41. Վ.ՄեյերխոլՎ. Տաթյա, քիսնա, ռեչի, եսեՎա. Մ., 1968
42. Իստորիա չա֎ոՎեոբրոբայսկոյ տեաթրա. Դ. Ի-6, Մ., 1956-1974
43. Բ.Բրեխտ. Օ տեաթրե. Մ., 1965
44. Զան Վիլար. Օ տեաթրալնոյ տրաՎիՎիՎի. Մ., 1956
45. Դ.ՏոՎստոնոգոՎ. Զերկալո սցենյ. Դ.Ի-2, Մ., 1980
46. Մ.ԳորչակոՎ. ՂեՎիսսերսկիե սրոկի Տանիսլավսկոյ. Մ., 1952
47. Մ.ԳորչակոՎ. ՂեՎիսսերսկիե սրոկի ՎախանգոՎա. Մ., 1952
48. Կ.ԿոՎոՎսկի. Օ տեաթրե և ՎրաՎե. Դ.Ի-2, Մ., 1982
49. Ա.Անիկստ. Ղեաթրիա ՎրաՎե Օտ Արիստոթելյա Վո Լեսսինգա, Մ., 1967
50. Դ.ԲոյՎՎիեՎ. Վեչնո թրեկրասնայ տեաթր էցոխի ՎոզրոՎՎոՎենիյա. Մ., 1973
51. Դ.ԲոյՎՎիեՎ. Քոզիյա տեաթրա. Մ., 1960
52. Վ. Վոլկենշտեյն. Դրամատուրգիա. Մ., 1960
53. Բ.ԶինգերՄան. Օչերկի Իստորիի ՎրաՎե 20-դո Վեկա. Մ., 1979
54. Քիտեր Բրուկ. Քուստոյ սրոստրանստՎո. Մ., 1976.

ԿԻՆՈՒՐՎԵՍ

Կինոարվեստ մասնագիտության գծով թեկնաճուրական քննության ծրագիր-միմիմունը կոչվաճ է ասսիրանտներին և հայցորդներին կողմնորոշելու կինեմատոգրաֆի տեսության և պատմության հիմնադրույթների մեջ:

Կինոգիտությունը որպես գիտություն: Կինոգիտություն առարկան: Կինոգիտությունը որպես արվեստաբանության բնագավառ: Կինոգիտության հիմնական բաճիմների՝ կինոյի տեսության, կինոյի պատմության և կինոքննադատության փոխադարՎ կապը:

Կինոյի տեսությունը որպես կինոյի բնորոշ ընդհանուր օրինաչափությունների, կինոստեղճագորճության ընթացքի և կինոարտադրանքների հասարակական գորճունեության մասին գիտություն:

Կինոտեսության կազմավորման ու զարգացման հիմնական փուլերը և ուղղությունները:

Կինոգիտության նախաձեռնողները. Լ. Դեյուկ, Օ. Մուսինակ (Ֆրանսիա), Վ. Տուրկին (Ռուսաստան) և ուրիշներ:

Կինոարվեստի, կինոյի առանձնահատկության և արտահայտչական «լեզվի» հիմնախնդիրների տեսական մշակումը Լ. Կուլեշովի, Ս.Էյզենշտեյնի, Վ. Պուդովկինի, Դ. Վերտովի գործերում:

Կինոտեսության զարգացումն արևմտյան կինոգետների (Պ.Ռոթա, Ռ. Արնհայմ, Դ. Մենվել, Լ.Ջեկոբս, Է.Լինդգրեն, Ջ.Դոուսոն, Ջ. Կրակուեր, Ա.Բազեն, Մ.Մարթեն և ուրիշներ) գործերում:

Կինեմատոգրաֆը որպես ժամանակակից մշակույթի կարևորագույն բնագավառ: Կինեմատոգրաֆի հայտնագործման գիտատեխնիկական և սոցիալական նախադրյալները:

Կինոարվեստի ժողովրդայնությունը: Ազգայինը և միջազգայինը կինոարվեստում: Համաշխարհային կինոարվեստի գլոբալիզացիայի համամարդկային մշակությունը:

Կինոարվեստի սինթետիկ բնույթը: Կինեմատոգրաֆիական սինթեզի էությունը: Հասկացողություն կինոկերպարի մասին: Ժամանակը և տարածությունը կինոարվեստում:

Կինոարվեստի գեղարվեստական և ճանաչողական հնարավորությունները:

Կինոսցենարը որպես ֆիլմի գաղափարա-արտահայտչական հիմք: Կինոդրամատուրգիան որպես գրական ստեղծագործության նոր տեսակ: Կինոսցենարի սյուժետային և կառուցվածքային առանձնահատկությունները:

Կինոռեժիսորի առաջատար դերը կինոսցենարի մեկնաբանման և էկրանային մարմնավորման գործում:

Հասկացություն կինոմոնտաժի մասին: Կինոմոնտաժի հիմնական ֆունկցիաները ֆիլմի գաղափարա-գեղարվեստական կառույցում: Կինոմոնտաժի հնարքների և մեթոդների էվոլյուցիան:

Դերասանը ֆիլմում: Ընդհանուրը (թատրոնի հետ) և առանձնահատուկը կինոդերասանի ստեղծագործության մեջ:

Օպերատորի և նկարչի դերը նկարահանման ստեղծագործական ընթացքում: Կամերային շարժումը: Լուսավորումը: Գույնը: Տրյուկների և հատուկ նկարահանումների տարբեր տեսակներ: Ֆիլմի դեկորատիվ լուծումը:

Կինոն և արվեստի մյուս տեսակները: Հարակից արվեստների փորձի և ձեռքբերումների ստեղծագործական յուրացումը որպես կինոյի զարգացման օրինաչափություն: Փոխադարձ ներգործությունը և փոխազդեցությունը կինոարվեստի և գրականության, թատրոնի, գեղարվեստի, երաժշտության միջև:

Կինոյի տեսակները և ժանրերը: Կինոյի տեսակները. փաստավավերագրական գիտական (գիտահետազոտական, գիտահանրամատչելի, ուսումնական), գեղարվեստախաղարկային, մուլտիպլիկացիա:

Հասկացողություն կինոժանրի մասին: Խաղարկային կինոյի ժանրերը. Եպիկական (կինոպատմվածք, կինովեպ, կինոպատում), դրամատիկական (կինոդրամա, կինոկատակերգություն, կինոողբերգություն, կինոմելոդրամա և այլն), երաժշտադրամատիկական (կինոօպերա, կինոբալետ, մյուզիքլ և այլն):

Կինոդեստեկտիվի, վեստերնի ժանրային յուրահատկությունները:

Կինոյի պատմությունը

Մինչհեղափոխական Ռուսաստանի կինոն (1896-1917): Մինչհեղափոխական ռուսական կինոյի գեղարվեստական փորձը:

20-ական թվականների խորհրդային կինոյի բազմազգ բնույթը. Ուկրաինայի, Վրաստանի, Հայաստանի ազգային կինեմատոգրաֆների սկզբնավորումը:

20-ական թվականների խորհրդային կինեմատոգրաֆիայի դերը կինոյի, որպես արվեստի, կայացման գործում:

Համր կինոյից հնչուն կինոյին անցնելը որպես կինոարվեստի զարգացման որակական թռիչք:

30-ական թվականների կինոարվեստի գեղարվեստական ձեռքբերումները:

Կինոդրամատուրգիան որպես կինոարվեստի գեղարվեստական հիմքի հաստատում: Կինոյի կապերի ընդլայնումը գրականության և մյուս արվեստների հետ: Ռեալիստական թատրոնի փորձի ստեղծագործական յուրացումը: Էկրանի արտահայտչամիջոցների ընդլայնումը, կինոռեժիսուրայի, օպերատորական արվեստի վարպետության զարգացումը: Գույնի օգտագործման առաջին փորձերը կինոյում: Խորհրդային կինեմատոգրաֆի ձեռքբերումներն ու հակասությունները հետպատերազմյան շրջանում: Խորհրդային ֆիլմերի հաջողությունները միջազգային փառատոններում:

Կինոն որպես խորհրդային և ժամանակակից առասպելներ ստեղծելու անփոխարինելի գործիք, կոմունիստական գաղափարական մեքենայի կարևորագույն մաս: Կինոարվեստը և խորհրդային վարչա-հրամայական համակարգը: Այլախոհության կոպիտ ճնշումը կինոյում (Ա.Տարկովսկի, Ա.Փարաջանով):

Հայկական կինոյի պատմություն

Ազգային հայկական ֆիլմ ստեղծելու մշակույթի հայ գործիչների փորձերը:

Առաջին կինոկազմակերպությունները Հայաստանում: Հայաստանի կինոֆիլկացիան: Դզնունու գործունեությունը:

Առաջին հայկական ֆիլմը («Նամուս» 1925): Հ.Բեկնազարյանի գործունեության սկիզբը Հայաստանում: Առաջին հայկական գեղարվեստական ֆիլմերը: Սոցիալ-կենցաղային թեմատիկան համր ֆիլմերում: Դասական գրականության էկրանավորում:

Հայկական պատմահեղափոխական ֆիլմերը: Հ. Բեկնազարյանի, Պ. Բարխուդարյանի, Ա.Մարտիրոսյանի ստեղծագործությունը: Դերասանը հայկական համր կինոյում: Կինոդերասանի հայկական ազգային դպրոցի կազմավորումը:

Հայկական պատմահեղափոխական ֆիլմը նոր փուլում:

Մինչպատերազմյան շրջանի հայկական մուլտիպլիկացիան:

Հայկական կինեմատոգրաֆը Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին: «Երկիր հայրենի» ֆիլմը:

Հայկական խաղարկային կարճամետրաժ ֆիլմը: Ա. Մանարյանի ստեղծագործությունը: Հայկական կինոն 50-ական թվականների կեսերին, 60-ականների սկզբին: Ռեժիսորական նոր կադրեր:

Հայ դասական գրականությունը կինոէկրանում: Հայ կինոդրամատուրգիայի նոր մակարդակը:

Հայկական կինոօպերատորական արվեստը:

Հայ կինոգիտության զարգացումը:

Կինոն և ժամանակակից հայ գրականությունը:

Ֆ.Դովաթյանի ստեղծագործությունը: Հ.Մալյանի ստեղծագործությունը: Ա.Փարաջանովի հայկական ֆիլմերը: Երիտասարդ հայ ռեժիսորները 70-80-ական թվականներին: Հեռացույց մոնտաժի տեսությունը և Ա. Փելեշյանի ֆիլմերը:

Հայ ռեժիսորների ստեղծագործությունը Հայաստանի հետխորհրդային կինոյում (Ա.Սանարյան, Դ.Կեսայանց, Գ.Խաչատրյան և ուրիշներ):

Արտասահմանյան կինոյի պատմություն

Համր կինոյի շրջան:

Կինոյի անցած ուղին ատրակցիոններից դեպի ֆիլմերի արդյունաբերական արտադրությունը:

Առաջին հայտնագործությունները կինոյի արտահայտչամիջոցների բնագավառում (Դ.Գրիֆտ):

Կինոյի փոխազդեցությունը մյուս արվեստների հետ (թատրոն, գրականություն, գեղանկարչություն, լուսանկարչություն): Վաղ կինեմատոգրաֆի ժանրերը և տեսակները:

ԱՄՆ-ի դերի ուժեղացումը կինոարտադրության ասպարեզում առաջին համաշխարհային պատերազմից հետո: Կինոարվեստի ծաղկման ժամանակաշրջանը ԱՄՆ-ում:

Գերմանիան առաջին համաշխարհային պատերազմից հետո: Էքսպրեսիոնիզմը, դրա փիլիսոփայական պլատֆորմը և արտահայտչական լուծման առանձնահատկությունները:

Ֆրանսիայի կինեմատոգրաֆը հետպատերազմյան տարիներին: Ազգային կինոարտադրության ճգնաժամը: «Ավանգարդ» խումբը և դրա պայքարը կինոարվեստի գործերի արտահայտչական նոր լեզվի համար:

1929-1933թթ. համաշխարհային տնտեսական ճգնաժամը: Առաջադեմ ուժերի գործունեության աշխուժացումը ֆաշիզմի և ռազմամոլության դեմ:

Գնաժամի և լճացման ազդեցությունը Զոլիվուդի գեղարվեստական ֆիլմերի թեմատիկայի վրա: Հասարակական սուր հակասություններն արտացոլելու առանձին ստեղծագործողների ձգտումը:

Գեղարվեստա-արտահայտչական նոր միջոցների որոնումները:

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմը: Հակահիտլերյան կռաւիցիայի գոյացումը: Թեմատիկայի և ոճաբանության արձատական փոփոխությունները պատերազմական շրջանի ֆիլմերում: Փաստագրական կինոյի աճող կարևորությունը Անգլիայում, ԱՄՆ-ում: Փաստագրական ոճով խաղարկային ֆիլմերի ստեղ-

ծումը: Ֆիլմեր Եվրոպայի երկրներում հիտլերյան օկուպացիայի դիմադրության մասին:

«Սառը պատերազմի» խորացումը հետպատերազմյան ժամանակաշրջանում և ԱՄՆ-ի կինոն: Մրցակցություն հեռուստատեսության հետ:

Իտալիայի կինոարվեստը: Իտալական նեոռեալիզմը, նրա սոցիալ-գաղափարական էությունը: Նեոռեալիզմի տեսաբանները: Նեոռեալիստական ֆիլմերի մեթոդի և ոճի առանձնահատկությունները: Նեոռեալիզմի նշանակությունը Արևմուտքի հետպատերազմյան շրջանի կինեմատոգրաֆի զարգացման գործում:

Ֆրանսիայի կինոարվեստը «Երեսունի» խումբը, նրա նպատակներն ու խնդիրները:

«Յեղիմակային ֆիլմի» համր սկսված շարժումը: «Էալե դյու սինեմա» ամսագրի դիրքորոշումը և դրա նշանակությունը «նոր ալիք» կազմավորման գործում: Ա.Բազենի տեսության սկզբունքային դրույթները: Եկզիստենցիալիզմի փիլիսոփայության ազդեցությունը:

Շվեդիայի կինոարվեստը: Արտասահմանյան ֆիլմերի ճնշող ազդեցությունը: Շվեդ կինոռեժիսորների փորձը ազգային կինոարվեստի միտումները վերականգնելու ուղղությամբ: Եկզիստենցիալիզմի, միստիցիզմի և նեոֆրեյդիզմի ազդեցությունը շվեդական կինոարվեստի ականավոր վարպետների ստեղծագործության վրա:

Կինոն և հեռուստատեսությունն ԱՄՆ-ում. արևմտյան Եվրոպայի երկրներում:

Ճապոնիայի կինոարվեստը: Ազգային արվեստի ավանդույթների զարգացումը և Եվրոպական մշակույթի ազդեցությունը ճապոնական կինոարվեստի վրա: Սամուրայական ֆիլմեր: Սոցիալական պրոբլեմները ժամանակակից ֆիլմերում: Ավանդական ազգային ժանրերի ձևափոխումը ամերիկյան սյուժեների և ոճաբանության ազդեցության ներքո: Ճապոնական կինոյի վարպետների ստեղծագործությունը:

Հնդկական կինեմատոգրաֆի հիմնական ուղղությունները:

Լեհաստանի կինոարվեստը: Լեհական նոր կինոյի կայացումը: «Լեհական դպրոցի» կազմավորումը, այդ շրջանի ֆիլմերի թեմատիկան և ոճական առանձնահատկությունները: Լեհական կինոն վաթսույնական և յոթանասույնական թվական-

ներին: Լեհ դասական գրականության էկրանավորումը: Կինոկատակերգության զարգացումը: Արդիականության պրոբլեմները երիտասարդ սերնդի ռեժիսուրայի ստեղծագործության մեջ:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Литература по теории кино
2. Аристарко Г. История теорий кино. М., 1963
3. Арнхейм Р. Кино как искусство. М., 1960
4. Бела Балаш. Кино. Становление и сущность нового искусства. М., 1968
5. Бергман И. Статьи. Рецензии. Сценарии. Интервью. М., 1969
6. Гинзбург С. Очерки теории кино. М., 1974
7. Головня А. Мастерство кинооператора. М., 1965
8. Жанры кино. Сборник статей. М., 1979
9. Клер Р. Размышления о киноискусстве. М., 1968
10. Клер Р. Кино вчера, кино сегодня. М., 1981
11. Козинцев Г. Глубокий экран. М., 1971
12. Кракауэр З. Природа фильма. Реабилитация физической реальности. М., 1974
13. Кулешов Л. Основы кинорежиссуры. М., 1941
14. Лоусон Д. Фильм – творческий процесс. М., 1965
15. Монтегю М. Мир фильма. М.-Л., 1969
16. Муссиак Л. Избранное. М., 1981
17. Мэнвелл Р. Кино и зритель. М., 1957
18. Пудовкин В. Собрание сочинений в 3-х томах. М., 1974-1976
19. Ромм М., Избранные произведения в 3-х томах. М., 1980-1982
20. Тынянов Ю. Поэтика. История литературы. Кино. М., 1977
21. Феллини Ф. Статьи. Интервью. Рецензии. Воспоминания. М., 1968
22. Литература по истории мирового кино
23. Бунюэль Л. Сборник. М., 1979
24. Вайсфельд И. Завтра и сегодня. М., 1968
25. Виго Ж. Сборник. М., 1979
26. Гинзбург С. Рисованный и кукольный филм. Очерки развития советской мультипликации. М., 1957
27. Ивасаки А. Современное японское кино. М., 1962
28. История советского кино. 1917-1967, в 4-х томах. М., 1969-1978
29. Кино Великобритании. Сборник. М., 1970
30. Колодяжная В., Трутко И. История зарубежного кино, т.2/1929-1945/. М., 1970
31. Комаров С. История зарубежного кино, т.1, немое кино. М., 1965
32. Комаров С., Трутко И., Утилов В. История зарубежного кино, т.3
33. Краткая история советского кино. М., 1969
34. Куросава А. Сборник. М., 1977

35. Ренуар Ж. Моя жизнь, Мой фильм. М., 1981
36. Рэне А. Сборник. М., 1982
37. Садуль Ж. Всеобщая история кино, тт. 4-6, М., 1982
38. Садуль Ж. История киноискусства. М., 1957
39. Соболев Р. Голливуд. 60-е годы. Очерк. М., 1975
40. Феррара Д. Новое итальянское кино. М., 1959
41. Шуб Э. Крупным планом. М., 1959
42. Литература по истории армянского кино
43. Чахирьян Гр. Большой экран Армении. М., 1971
44. Кинематография Армении. Сборник. М., 1962
45. Кино Армении. Сборник. М., 1994
46. Ризаев Сабир. Армянская художественная кинематография. Ер., 1963
47. Калантар К. Амо Бек-Назаров. Искусство кинорежиссера. Ер., 1973
48. Калантар К. Актер в армянском кино. Концепция фильма и актерский образ. Ер. 1982
49. Закоян Гарегин. Армянское немое кино. Ер., 1976
50. Пелешян Артавазд. Мое кино. Ер., 1988
51. Проблемы кино и телевидения. Ер., 1980
52. Асмикян С. Тесный кадр. Ер., 1992
53. Бек-Назаров А. Записки актера и кинорежиссера. М., 1965
54. Армянское советское искусство на современном этапе. Сборник. Ер., 1987
55. Քալանթար Կարեն, Համո Բեկնազարյան. Ե., 1985
56. Հայկական կինոարվեստը. Ժողովածու, Ե., 1958
57. Հայկական կինոարվեստը. Ժողովածու, Ե., 1960
58. Մանուկյան Էմանվել, Ժամանակի վկան. Ե., 1980
59. Մադոյան Ռազմիկ, Տարիներ և ֆիլմեր. Ե., 1984
60. Դզնունի Դ.Տ., Ուրվագիծ Հայաստանի կինեմատոգրաֆիայի պատմության. Ե., 1961

ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Հեռուստատեսության հայտնագործությունը

Հեռուստատեսությունը և կինոն զանգվածային հաղորդակցության, լրատվության և արվեստի միասնական էկրանային համակարգում:

Գաղափարական - ստեղծագործական խնդիրների ընդհանրությունը: Հեռուստատեսային կինոն (տելեֆիլմ) և հեռուստատեսային կինեմատոգրաֆիան:

Կինեմատոգրաֆիայի և հեռուստատեսության ընկալման առանձնահատկությունները: Ժանրերը՝ թելադրված էկրանի երկու տարատեսակների յուրահատկություններով (TV և կինո):

TV-ն և այլ արվեստները: Ավանդական արվեստները հեռուստաժառանգություն: TV-ին տարբեր արվեստների փոխներգործության պրոցեսի օրինաչափությունները:

Հեռուստատեսությունը և երաժշտությունը: Հեռուստատեսությունը և թատերական արվեստը: «Հեռուստաթատրոն» հասկացությունը և նրա էկրանային ձևերն ու տարատեսակները:

Հեռուստաէկրանացման պրոբլեմները և նրա ստեղծագործական հնարավորությունները: Զարգացման հեռանկարները:

Փաստագրական և գեղարվեստական հեռուստակինո:

Հեռուստաժառանգություն: Ծրագրի կառուցվածքը: Հաղորդումների հիմնական խորագրերը և ցիկլերը:

TV-ի ուսումնա-լուսավորչական ժանրերը և գրքերի և հեռուստաֆիլմերի օգտագործումը դպրոցում պարապմունքների ժամանակ:

Ուղղակի TV և տեսաֆիլմեր: Հեռուստահոլովակների և TV-ի փոխներգործությունը տեսաֆիլմերի համակարգում:

Լրատվական և հրապարակախոսական ժանրերը հեռուստաժառանգություն:

Փաստագրական ծրագրեր

Հեռուստահեռարձակման հնարները (ձևերը): «Ուղղակի» հեռուստահաղորդումների առանձնահատկությունները:

Հայկական հեռուստատեսության ձևավորումը (կազմավորումը) և զարգացումը:

Առաջին հայկական հեռուստաֆիլմերը և հեռուստանյութերը:

Հայկական հեռուստառեժիսյորները: Հեռուստաժանրերի զարգացումը ժամանակակից հայկական հեռուստատեսությունում:

Հեռուստաֆիլմի զարգացումը հայկական TV-ում: Հեռուստաբեմադրության զարգացումը հայկական TV-ում:

Հ. Ադամյանը և գունավոր TV-ի գյուտը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մատենագրությունը

1. Музы XX века. М., 1978
2. Сайпак В. Телевидение и мы. М., 1965
3. Марченко Т. Театр в каждом доме. М., 1986
4. Поэтика телевизионного театра. М., 1979
5. Борецкий Р. Телевизионная программа. М., 1967
6. 40-мнений о телевидении. М., 1978
7. Нечай О. Становление художественного телефильма. Минск, 1976
8. Нечай О. Телевидение как художественная система. Минск, 1981
9. Многосерийный телефильм. М., 1976
10. Ефимов Э.М. Школьники о TV, М., 1986
11. Проблемы кино и TV. Ереван, 1980.т.1
12. Проблемы кино и TV. Ереван, 1980.т.2
13. Армянское советское искусство. Ереван, 1987
14. Գրիգորյան Վ. Հեռուստատեսային թատրոնի գործիչներ, Ե., 1986

Ծրագիրը ներկայացրել է

ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտը

ԺԷ.01.01 - թվանիշով գիտական աստիճան է շնորհվում արվեստագիտության բնագավառով: